

2. časť

Zmŕtvychvstalý...

Svedectvo o Zmŕtvychvstalom (1,1–11)

Lukášov úvod do Skutkov je prvým (z mnohých) svedectvom o zmŕtvychvstaní Krista:

- „Po svojom umučení im poskytol mnoho dôkazov, že žije (Act 1:3 SSV)”
- „ked' sa im štyridsať dní zjavoval a hovoril (Act 1:3 SSV)“
- „A ked' s nimi stoloval¹ (Act 1:4 SSV)“
- „pred ich očami sa vzniesol a oblak im ho vzal spred očí. (Act 1:9 SSV)“

Prečo tak naliehavé svedectvo?

- Lukáš hovorí: „Milý Teofil, v prvej knihe som rozprával o všetkom, čo Ježiš robil a učil od začiatku (Act 1:1 SSV)“
- **LENŽE** to, čo Ježiš hovoril, konal a učil, **má zmysel LEN VTEDY, ak je naozaj tým, čím je!**
 - „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.²⁶ A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu? (Joh 11:25-26 SSV)“ – má zmysel len a jedine vtedy, ak Ježiš JE BOHOM – BOŽÍM SYNOM!
 - **Inak platí ono židovské:** „Ježiš prevádzal mágiu a zvädzal ľudí“ (Talmud, 95 po Kr.)
- **SMRŤ NA KRÍŽI bola silným argumentom PROTI Ježišovmu poslaniu.**
 - „³⁵ Lud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu posmievali a vřaveli: "Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Boží Mesiáš, ten vyvolenec." (Luk 23:35 SSV)“
 - „⁴³ Spoliehal sa na Boha; nech ho teraz vyslobodí, ak ho má rád. Ved' povedal: "Som Boží Syn."“ (Mat 27:43 SSV)“

¹ gr. *synalízomai* – znamená zhromaždiť sa spoločne, užívané následne aj o spoločnom jedle...

- Všetko toto vysmievanie sa má zmysel. Je to „Boží súd“. Ak je naozaj Božím Synom – potom ho Boh zachráni! A ak Ho nezachránil – potom je to podvodník a zvodca! nebezpečný nepriateľ Boha, ktorého práve s pomocou Božou odhalili a odvážne zneškodnili! Je na mieste výsmech – veď je to vlastne výsmech DIABLOVI, ktorého Izrael práve znova porazil!
- **ZMŔTVYCHVSTANIE to ale všetko mení!**
 - Preto budeme znova a znova vidieť apoštolov, ktorí sa odvolávajú na **DOBRE POTVRDENÝ FAKT** zmŕtvychvstania, pretože ono je **DEFINITÍVNYM dôkazom** a potvrdením zo strany Boha, ktorý nám umožňuje jasne a jednoznačne vyhlásiť: „*Ježiš Kristus je Pán!*“ na slávu *Boha Otca*. (Phi 2:11 SSV)“

Ako spoľahlivý ten fakt je?

- **Najstaršie svedectvo** o Ježišovom zmŕtvychvstaní máme už **z roku 35 po Kr., keď o ňom píše Pavol**: „³ *Odvzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem;* ⁴ *že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem,* ⁵ *že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim.* ⁶ *Potom sa zjavil viac ako päťsto bratom naraz; väčšina z nich žije doteraz, niektorí už zosnuli.* ⁷ *Potom sa zjavil Jakubovi a potom všetkým apoštolom* ⁸ *a poslednému zo všetkých, ako nedochôdcaťu, zjavil sa aj mne.* (1Co 15:3-8 SSV)“
 - **1. list Korint'anom napísal Pavol začiatkom roku 55 po Kr.,** odvoláva sa v ňom ale **na udalosti tesne po jeho obrátení – a to bolo v roku 35 po Kr.** Je zjavné, že už v tom čase jestvovalo jasné presvedčenie o Ježišovom zmŕtvychvstaní...
- **Nehovoriac o tom, že ho v prvom storočí nikto nikdy a nijak NESPOCHYBNIL,** aj keď je jasné, že ho Cirkev ohlasovala, jasne a verejne – a svedkovia udalosti ešte stále žili – neurobili tak dokonca ani oponenti kresťanstva!
- **DNES v podstate jestvujú štyri hypotézy,** ktoré ale nedokážu vysvetliť štyri zjavné historické fakty: 1) Ježiš bol súdený, odsúdený, ukrižovaný a **dokázateľne zomrel** na kríži. 2) Krátko po jeho pochovaní bol Jeho **hrob nájdený prázdny**. 3) **Učeníci – vrátane skeptikov** medzi nimi (Tomáš, Jakub starší) **tvrdia, že stretli Ježiša živého,** skutočného, z mäsa a kostí, hovorili s Ním, dotýkali sa Ho a jedli s Ním. 4) Všetci do jedného boli **ochotní za toto svoje presvedčenie zomrieť** a (s výnimkou Jána) to aj urobili.
 - **„APOŠTOLI SI TO JEDNODUCHO VYMYSLELI“ – A ČO TELO?** Nevysvetľuje fakt prázdneho hrobu, mŕtve telo v hrobe by predsa bolo

dôkazom opaku. **Chýbajúci motív: PREČO?** Nevysvetľuje, prečo by mali učenici kvôli svojmu výmyslu opustiť všetko, vystaviť sa prenasledovaniu, nič nezískať a naopak, zomrieť za svoje výmysly. **A ČO SVEDKOVIA?** Učenici hlásali zmŕtvychvstalého Krista dokázateľne hneď po týchto udalostiach! Prečo neboli svedkami usvedčení z klamstva? Navyše, **NA VZNIK MÝTU je vždy potrebný dlhý čas.** Nie DVA ROKY, ako tomu bolo v prípade Ježiša Krista!²

- „**APOŠTOLI JEŽIŠOVO TELO Z HROBU UKRADLI**“ – **AKO TO UROBILI?** Podľa zhodných záznamov súčasníkov bol hrob dôkladne strážený. **Chýbajúci motív: PREČO?** Nevysvetľuje, prečo by mali učenici kvôli svojmu výmyslu opustiť všetko, vystaviť sa prenasledovaniu, nič nezískať a naopak, zomrieť za svoje výmysly.
- „**JEŽIŠ V SKUTOČNOSTI NEZOMREL, LEN UPADOL NA KRÍŽI DO KÓMY A V HROBE SA PREBRAL**“ – **DÔKAZY SMRTI** sú príliš jasné a zjavné. **NEDOKÁZAL BY** v tomto stave určite odvaliť kameň a nevidený sa prešmyknúť povedľa strážiacich vojakov... **ZÚBOŽENÝ JEŽIŠ** by v učeníkoch nikdy nevyvolal vieru vo vzkriesenie a v to, že Ježiš je oslávený Boh. Skôr by urýchlene bežali po lekára, aby ho zachránili...
- „**UČENÍCI, ZRONENÍ ŽIAĽOM, MALI PRELUDY A HALUCINÁCIE**“ – **HALUCINÁCIE** nie sú nikdy kolektívne. Ak viacerí naraz videli to isté, nemôže to byť halucinácia. **SKEPTICI A NEPRIATELIA** – vrátane Šavla (Pavla) stretli a videli vzkrieseného Ježiša tiež.
 - *„Nepoznám žiadnu skutočnosť v dejinách ľudstva, ktorá by bola lepšie dokázaná a mala viac dôkazov, ako je to, že Ježiš Kristus zomrel a znova vstal zmŕtvych. (Thomas Arnold, historik)“*
 - **DNES je naša istota ohľadom Ježiša a Jeho zmŕtvychvstania rovnaká, aká bola tesne po tom, čo sa táto udalosť odohrala!**

ZÁVER:

- **Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych „podľa Písem“** – to je fakt.

² „Ak sa ukrižovanie odohralo v roku 30, Pavlova konverzia sa udiala okolo roku 32. Pavla hneď odvieďli do Damasku, kde sa stretol s kresťanom menom Ananiáš a niektorými ďalšími učeníkmi. Prvý raz sa stretol s apoštolmi okolo roku 35 v Jeruzaleme. Tu niekde Pavol získal toto krédo, ktoré bolo sformulované a používalo sa v ranej cirkvi. Takže tu máte kľúčové fakty o Ježišovej smrti za naše hriechy, plus podrobný zoznam tých, ktorým sa zjavil vo vzkriesenej forme - všetko datované do obdobia od dvoch do piatich rokov po samotnej udalosti! Nejde o mytológiu neskorších čias, ako predpokladala Armstrongová. Pokojne a hodnoverne môžeme vyhlásiť, že sformulovanie kresťanskej viery vo vzkriesenie, aj keď z toho obdobia neexistuje písomná zmienka, možno datovať najneskôr do dvoch rokov od samotnej udalosti vzkriesenia. Má to obrovský význam“, povedal a jeho hlas nabral na dôraze. „Teraz už neporovnávame obdobie od tridsať do šesťdesiat rokov s päťsto rokmi, čo je všeobecne prijateľné pre iné datovania, ale hovoríme o dvoch rokoch!“ (Lee Strobel, Kauza Kristus – citujúc Craiga Blomberga)

- **Boh teda zjavne potvrdil Jeho slová a skutky**, ako aj jeho **identitu**, o ktorej Ján píše: „*Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže porušoval sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu.* (Joh 5:18 SSV)“
- **ČLOVEK MUSÍ ZAUJAŤ STANOVISKO!** A je to nesmierne dôležité!!!

Toto je niečo aktuálne aj pre nás, katolíkov (a kresťanov všeobecne), nakoľko ak Ježiš je Boží Syn – a je pravda to, čo hovorí! – a my naozaj **CHCEME** získať Božie Kráľovstvo – tak potom je namieste **USKUTOČNIŤ TO**, o čom hovorí!

Faktom ale je, že asi **najúčinnejšou Satanovou zbraňou je naviesť nás na to, aby sme naliehavosť tejto otázky IGNOROVALI**. Jednoducho nad tým neuvažujeme... žijeme si podľa svojich predstáv a názorov... nenechávame sa Ježišom nejako znepokojovať... v naivnej predstave, že ak aj Ježiš niečo hovorí, tak to asi nie je nijako dôležité a určite to „pôjde aj bez Neho“...

LUKÁŠ si bol naliehavosti tohto rozhodnutia veľmi jasne vedomý!

PRETO aj jeho vyjadrenie v úvode Evanjelia, kde píše: „*Už mnohí sa pokúsili zaradom vyrozprávať udalosti, ktoré sa u nás stali, ² ako nám ich odovzdali tí, čo ich od začiatku sami videli a boli služobníkmi slova. ³ Preto som sa aj ja rozhodol, že ti to, vznešený Teofil, po dôkladnom preskúmaní všetkého od počiatku verne rad-radom opíšem, ⁴ aby si poznal spoľahlivosť učenia, do ktorého ťa zasvätili.* (Luk 1:1-4 SSV)“

A podobne v úvode Skutkov, kde sa dovoľáva tej istej faktickej spoľahlivosti udalostí, o ktorých svedčí... **UVEDOMUJE SI TOTIŽ KLÚČOVÚ DÔLEŽITOSŤ FAKTOV, na ktorých je kresťanstvo postavené!**

Cirkev práve sa rodiaca...

„¹³ Keď ta prišli, vystúpili do hornej siene, kde sa zdržiavali Peter a Ján, Jakub a Ondrej, Filip a Tomáš, Bartolomej a Matúš, Jakub Alfejov, Šimon Horlivec a Júda Jakubov. ¹⁴ Títo všetci jednomyselne zotrúvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi. ¹⁵ **V tých dňoch vstal Peter uprostred bratov - bolo tam zhromaždených asi stodvadsať ľudí - a povedal:** ¹⁶ "Bratia, muselo sa splniť Písmo, kde predpovedal Duch Svätý ústami Dávida o Judášovi, ktorý bol vodcom tých, čo zajali Ježiša; ¹⁷ patrilo do nášho počtu a dostal podiel na tej istej službe. ¹⁸ On nadobudol pole z odmeny za nepravosť. Spadol dolu, rozpukol sa a vyšli z neho všetky vnútornosti. ¹⁹ Dozvedeli sa o tom všetci obyvatelia Jeruzalema, a preto pole nazvali vo svojej reči Akeldamach, to znamená Pole krvi. ²⁰ Lebo v knihe Žalmov je napísané: "Jeho príbytok nech spustne a nech niet nikoho, kto by v ňom býval," a: "**Jeho úrad nech prevezme iný.**" ²¹ Treba teda, aby sa z týchto mužov, čo boli s nami celý čas, keď medzi nami žil Pán Ježiš, ²² počnúc Jánovým krstom až do dňa, keď bol od nás vzatý, aby sa jeden z nich stal s nami svedkom jeho zmŕtvychvstania." ²³ A tak postavili dvoch: Jozefa, ktorý sa volal Barsabáš, s prírmením Justus, a Mateja. ²⁴ A modlili sa: "Pane, ty poznáš srdcia všetkých ľudí; ukáž, ktorého z týchto dvoch si si vyvolil, ²⁵ aby zaujal miesto v tejto službe a apoštoláte, ktorým sa Judáš spreneveril, aby odišiel na svoje miesto." ²⁶ Potom im dali lósy a lós padol na Mateja. I pripočítali ho k jedenástim apoštolom. (Act 1:13-26 SSV)“

- **ŽENY:** „Lukáš ženě pripisuje v dejinách spásy takový význam, jaký jí přísluší od Boha. Skutečně vypráví většinu „příběhů, v nichž hrají roli ženy“. Poučný je především text **Lk 8,1-3**³. Nedokážeme si představit, jak bylo tehdy pohoršlivé, když putující kazatelé měli ve svém doprovodu ženy. Ježíš je podle lukášovské poznámky povznesen nad zvyklosti a předsudky své doby. “ (Malý Štittgatský komentár, ďalej len MSK)
- **MÁRIA:** „V obou Lukášových dílech se s Marií setkáme častěji než v ostatních spisech Nového zákona. Ve vyprávění o dětství (Lk 1 a 2) se nezvěstuje pouze skutečnost, kým je pro nás Ježíš; hlásá se také, jak můžeme vidět Marii. Skrze Ducha svatého se stává Ježišovou matkou (Lk 1,35). Její přitakání Božímu poselství je příkladem (Lk 1,38). Díky svému povolání je blahoslavená (Lk 1,45.48). Vzorem může být Mariina víra (Lk 1,45), její připravenost naslouchat (Lk 2,19.51b) a její sdílení utrpení s Ježíšem (Lk 2,35b). Není proto vůbec

³ Potom chodil po mestách a dedinách, kázal a hlásal evanjelium o Božom kráľovstve a s ním Dvanásť² a niektoré ženy, ktoré uzdravil od zlých duchov a z chorôb: Mária, zvaná Magdaléna, z ktorej vyšlo sedem zlých duchov, ³ Jana, žena Herodesovho správcu Chúzu, Zuzana a mnohé iné, ktoré im vypomáhali zo svojich prostriedkov. (Luk 8:1-3 SSV)

rozporuplné, když Lukáš nechává Ježíše říci: „Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší Boží slovo a podle něho jednají“ (Lk 8,21). Neboť právě v tom je Maria příkladem. Nic jiného nemá být řečeno textem Lk 11,27-28. Nakonec nacházíme Marii v kruhu velikonoční a modlící se obce (Sk 1,12-14). **Maria od počátku patří k církvi. Od ní se může křesťan učit, k čemu je povolán.**“ (MSK)

- **JEŽIŠOVÍ BRATIA:** „O Ježíšových bratřích hovoří kromě Sk 1,14 také Lk 8,19. Ve Sk 12,17; 15,13; 21,18 uvedený Jakub je Pavlem v Gal 1,19 označen jako bratr Páně. Lukáš nepřejímá z Markova evangelia text: „Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?“ (Mk 6,3). Tato formulace ponechává otevřené, zda jde o Ježíšovy tělesné sourozence nebo o širší příbuzenstvo. **Katolická exegeze** vychází z víry v Mariino panenství a chápe výpověď v širším smyslu; nejde o tělesné sourozence, nýbrž o vzdálené příbuzné. **Řecká pravoslavná církev** je spolu s mnoha řeckými církevními otci přesvědčena, že Ježíšovi sourozenci pocházeli z Josefova prvního manželství. **Evangelická exegeze připouští, že Ježíš měl další sourozence.**“ (MSK)⁴

VOĽBA MATEJA...

- **PETER VSTAL** – Petrova vedúca pozícia v zbere apoštolov i medzi ostatnými učeníkmi je zjavná...
 - **JEŽIŠ odovzdal** Petrovi svoj úrad slovami, ktoré zachytil **Ján**: „¹⁵ Keď sa najedli, Ježíš sa opýtal Šimona Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježíš mu povedal: **„Pas moje baránky.**“ ¹⁶ Opýtal sa ho aj druhý raz: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ On mu odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježíš mu povedal: **„Pas moje ovce!“** ¹⁷ Pýtal sa ho tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rád?“ Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: „Máš ma rád?“, a povedal mu: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježíš mu povedal: **„Pas moje ovce!** (Joh 21:15-17 SSV)“⁵ – ale vidieť to aj u **Lukáša**: „³¹ Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. ³² Ale ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov.“ (Luk 22:31-32 SSV)“ A o **Matúšovi** ani nehovoriac: „¹⁸ A ja ti hovorím: **Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu.** ¹⁹ **Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude**

⁴ Aj keď súdobé dokumenty a tradícia Cirkvi o nijakých súrodencoch Ježíša nič nevie... ☺

⁵ Nutné chápať v kontexte Ježíšovho výroku: „¹¹ Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier položí svoj život za ovce. ... ¹⁴ Ja som dobrý pastier. Poznám svoje a moje poznajú mňa. (Joh 10:11-14 SSV)“

zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi."
(Mat 16:18-19 SSV)⁶

Pôsobivou biblickou skutočnosťou, ktorá jasne poukazuje na primát Šimona Petra medzi dvanástimi apoštolmi a jeho dôležitosť a centrálné postavenie v dráme Kristovej pozemskej služby, je to, že sa **spomína menom (napr. Šimon, Peter, Kéfas atď.) 195-krát v Novom zákone**. Ďalší najčastejšie menovaný apoštol je **svätý Ján, ktorý sa spomína len 29-krát. Po Jánovi výskyt mien iných apoštolov prudko klesá**.

Keď sú uvádzané mená všetkých apoštolov, **Peter je vždy prvý**. Judáš Iškariotský, Pánov zradca, je vždy uvádzaný ako posledný (porov. *Mt* 10, 2 - 5; *Mk* 3, 16 - 19; *Lk* 6, 14 - 17 a *Sk* 1, 13). **Niekedy Písmo hovorí jednoducho o „Šimonovi Petrovi a ostatných apoštoloch" alebo „Petrovi a tých, čo boli s ním" (porov. *Lk* 9, 32; *Mk* 16, 7; *Sk* 2, 37) poukazujúc, že mal osobitnú úlohu, ktorá reprezentovala celý apoštolský zbor**. Často predstavuje Šimona Petra ako hovorcu celého apoštolského zboru, ako keby bol on hlasom Cirkvi (porov. *Mt* 18, 21; *Mk* 8, 29; *Lk* 8, 45; *Lk* 12, 41; *Jn* 6, 68 - 69).

Je to **rybárska loď Šimona Petra** (porov. *Lk* 5, 3), z ktorej Kristus káže zástupom (toto je významné vo svetle skutočnosti, že **od veľmi skorých čias sa všeobecne na Katolícku cirkev v patristickej literatúre a náboženskom umení odvolávalo ako na Petrovu „bárku"**). V týchto úryvkoch zohráva Peter ústrednú úlohu v príbehu - ako zvyčajne.

V *Mk* 16, 7 vidíme, že **anjeli vyzdvihnú Petra spomedzi apoštolov**, keď hovoria ženám „**Choďte a povedzte jeho učeníkom a Petrovi**" o Pánovom zmŕtvychvstaní.

V *Lk* 24, 33 - 35 vidíme, že **zmŕtvychvstalý Kristus sa zjavuje Šimonovi Petrovi predtým, ako sa zjavil ostatným apoštolom**. (Patrick Madrid)

- **PETER CHÁPE SVOJ ÚRAD AKO TRVAJÚCU USTANOVIZENĚ** – presne v zmysle Ježišových slov: „¹⁹ *Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého* ²⁰ *a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*. (Mat 28:19-20 SSV)“
 - **Apoštoli ako osoby nemohli ísť (a ani nešli) do „celého sveta“** ku „všetkým národom“...
 - **A ako osoby ani nemohli byť prítomní „až do skončenia sveta“**, aby s nimi mohol Ježiš byť...
 - **Tieto slová adresuje Ježiš „Apoštolskému úradu“**

⁶ Znova nutné chápať v kontexte SZ textu: „²⁰ *V ten deň zavolám svojho služobníka Eliakima, syna Helkiáša,* ²¹ *a oblečiem ho do tvojho rúcha, opášem ho tvojím pásom a dám mu do rúk tvoju moc. I bude otcom obyvateľom Jeruzalema a Júdovmu domu.* ²² *Dám mu na plece kľúč Dávidovho domu, keď otvorí, nikto nezavrie, a keď zavrie, nikto neotvorí.* ²³ *Osadím ho ako kôl na pevnom mieste, že bude slávnym trónom domu svojho otca.* ²⁴ *Bude na ňom visieť všetka sláva domu jeho otca: konáre a ratolesti, všetky malé nádoby, od hrnčekov až po krčahy.* ²⁵ *V ten deň - hovorí Pán zástupov - vykýve sa kôl, osadený na pevnom mieste, vyvalí sa a padne, i rozdrúzga sa ťarcha, čo bude na ňom, lebo to vyriekol Pán.*“ (Isa 22:20-25 SSV) – kde sa jedná o obrad ustanovenie „prvého ministra“, či „vezíra“ kráľovstva.

- **TENTO ÚRAD Lukáš znova potvrdzuje v úvode Skutkov**, keď píše: „...až do dňa, keď dal skrze Ducha Svätého príkazy apoštolom, ktorých si vyvolil, a vzatý bol do neba. (Act 1:2 SSV)“ – Veta je neuveriteľne výrečná: **Ježiš odovzdáva pokyny**, ako si majú apoštoli „počínať v Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy. (1Ti 3:15 SSV)“ – a potom odchádza a necháva ich, aby – **pod Petrovým vedením, ktorý jediný je ustanovený za PASTIERA v plnom zmysle slova**⁷ – pokračovali v Jeho diele, vystrojený Jeho mocou: „Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi. (Mat 18:18 SSV)“; „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané. (Joh 20:23 SSV)“
- **PRETO PETER – AKO HLAVA APOŠTOLSKÉHO ÚRADU – ROZHODUJE**, že je čas obsadiť „uprázdnený biskupský stolec“ **PRVÝM NÁSTUPCOM APOŠTOLA v histórii**, aby mohol tento úrad plne fungovať a naplniť tak Ježišove príkazy!
- **JEHO ÚRAD...** – gr. dosl. *episcopé* – od slova *episcopos* (epi – nad; scopo – pozerať, sledovať), čiže **BISKUP!**
 - Je zaujímavé, že **hneď na tomto mieste je úrad APOŠTOLA stotožnený s úradom BISKUPA a je na neho vzťahované slovo „DOZERAJÚCI“, resp. „STRÁŽIACI“** – čo rozhodne nie je to, čo by sme u apoštolov s ich poverením „učiť“ a „ohlasovať“ očakávali! Aj toto je odkaz na „apoštolský úrad“, ktorý má v Cirkvi svoju konkrétnu autoritu a nielen vyučuje, čo ohlasuje – **ale v rovnako dozerá na život a konanie Cirkvi, stráži ju...**
 - **Zaujímavé je aj stotožnenie apoštola aj s úradom „staršieho“** čo do povahy úradu: „*Starších, čo sú medzi vami, prosím ako spolustarší a svedok Kristových utrpení, ale aj účastník jeho slávy, ktorá sa má v budúcnosti zjaviť* (1Pe 5:1 SSV)“
 - **Označenie biskupa ako „pastiera“:** „²⁸ *Dávajte pozor na seba a na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov, aby ste pásli Božiu Cirkev, ktorú si získal vlastnou krvou.* (Act 20:28 SSV)“
 - **A ešte zaujímavejší je popis služby biskupa:** „*Lebo biskup ako Boží správca musí byť bez úhony* (Tit 1:7 SSV)“
 - **A najzaujímavejšie je aplikovanie tohto termínu priamo na Krista ako „pastiera a biskupa“:** „*Ved' ste boli ako blúdiace ovce, ale teraz ste sa vrátili k pastierovi a biskupovi svojich duší.* (1Pe 2:25 SSV)“
 - **Z tohto pohľadu APOŠTOL – BISKUP je ešte zrozumiteľnejší dôvod Petrovho konania** ohľadom Judášovho postu – Peter proste vykonáva moc

⁷ Jn 21,15–17: Pas moje ovce...

a poverenie PASTIERA a STRÁŽCU v úrade, ktorému je to zverené „až do skončenia sveta“.

Toto je veľmi dôležitý text! Prvý z reťaze nástupcov apoštolov v úrade je totiž ustanovený samotným apoštolom a doklad o tom je priamo v Biblii.

KATOLÍCKA APOŠTOLSKÁ CIRKEV...

- Ak behnete na stránky štiavnického protestantského zboru Slovo života, v rubrike: „Čomu veríme“ nájdete odkaz aj na nicejsko-carhradské vyznanie viery, v ktorom sa píše: „*Verím v jednu, svätú, katolícku, apoštolskú Cirkev*“
A tu nutne nastanú problémy...

APOŠTOLSKÁ – ČO PRESNE TO ZNAMENÁ?

- **PRE PRVÝCH KREŠŤANOV to znamenalo Cirkev postavenú na apoštolskom úrade, ktorý bol v Cirkvi konkrétne prítomný v osobe biskupa.**
- Vidíme to nielen v Novom Zákone – biskup ako pastier, strážca, apoštol, konajúci funkciu Krista – a následne porov. napr. Apoštolský koncil v Jeruzaleme a pod. – ale aj v spisoch raných kresťanov:

Za hlasatele evangelia nám ustanovil Pán Ježiš Kristus apoštoly. Ježiš Kristus zase byl poslán od Boha. Tedy Kristus od Boha, apoštolové od Krista. Obojí v krásném řádu podle Boží vůle. Apoštolové když tedy přijali příkaz učit a když zmrtvýchvstáním Pána Ježíše Krista nabyli jistoty a po seslání Ducha Svatého byli v Božím slově utvrzeni, vyšli hlásat příchod Božího království. Kázali po vesnicích i městech. Tam věřícím ustanovili za biskupy a jáhny své první žáky. Co na tom divného, že ti, které Kristus pověřil tímto úkolem, ustanovovali k takovému dílu shora uvedené? I naši apoštolové věděli skrze našeho Pána Ježíše Krista, že kvůli biskupskému úřadu vzniknou spory. Proto obdařeni darem dokonalé předvídavosti ustanovili shora jmenované a pak také ustanovili, aby po jejich smrti převzali jejich službu další osvědčení muži.

(Klement Římský, 1. storočie, 1. list Korinťanom, 42,1 – 44,2)

„Všetci nech mají v úcte diakonov ako samého Ježíša Krista, biskupov ako Otcov príklad a kňazov ako Boží senát a poradný zbor apoštolov. Bez nich sa cirkev nemôže nazývať cirkvou!“

(Ignác Antiochijský Trallančanom; 107 po Kr.)

„Takýchto ľudí sa chráňte (bludárov)! A bude to vtedy, ak nespýšniete a neodlúčíte sa od Boha Ježíša Krista, od biskupa a od apoštolského zriadenia. Kto je vo vnútri cirkvi,

je čistý. To znamená: kto niečo koná bez biskupa, kňazov a diakonov, ten nemá čisté svedomie!““

(Ignác Antiochijský Trallančanom; 107 po Kr.)

„Pripomenieme tradíciu (podanie), získanú od apoštolov v cirkvi najväčšej, najstaršej a všeobecne známej, založenej a sformovanej v Ríme dvomi najslávnejšími apoštolmi Petrom a Pavlom, ktorá od apoštolov prijala a ľuďom ďalej zvestovala vieru až do našich čias prostredníctvom postupnosti biskupov. Z tohto nevyhnutného dôvodu každá cirkev musí súhlasiť s touto cirkvou pre jej prednostnú autoritu – čiže veriaci zovšadiaľ – pretože v nej bola apoštolská tradícia zachovaná súvisle od tých, ktorí sú zovšadiaľ““

(Ireneus z Lyonu, Adversus Haereses III,3,2; 180 po Kr.)

„Pravdivé poznanie, to je učenie apoštolov, starobylé usporiadanie Cirkvi po celom svete a jedinečná manifestácia Kristovho tela v postupnosti biskupov, ako nasledovali po sebe na každom mieste, kde Cirkev jestvuje, a ktorá siaha až po nás.““

(Ireneus z Lyonu, Adversus Haereses IV,33,8; 180 po Kr.)

„Nech nám ukážu počiatky svojej cirkvi! Nech ukážu zoznam svojich biskupov, potvrdzujúci, že cez postupnosť idúcu až k samým počiatkom ich prvý biskup má svoju autoritu a predchodcu spomedzi Apoštolov a apoštolských mužov, ba ešte viac, že nezblúdil od Apoštolov! Týmto spôsobom apoštolské cirkvi ukazujú svoje najrannejšie záznamy. Cirkev v Smyrne, napríklad, má zaznamenané, že Polykarp bol menovaný Jánom. Rimania, že Klement bol ustanovený Petrom. Presne týmto spôsobom aj ostatné cirkvi uvádzajú, kto bol ustanovený za biskupa apoštolmi a kto od nich prevzal a ďalej odovzdáva apoštolské semeno. Nech teda heretici ukážu niečo podobné tomuto!

(Tertulián, 2. storočie)

- Priznám sa, že netuším, čo by spoločenstvo „Slovo života“ povedalo ako vysvetlenie slova „apoštolská cirkev“...
- Ale URČITE BY TO NEBOLO TO, čo pod týmto slovom chápali žiaci apoštolov, ich žiaci, prví kresťania – a nakoniec aj AUTORI VYZNANIA VIERY, zidení na koncile v Konštantinopole (Carihrade).

KATOLÍCKA CIRKEV – ČO PRESNE TO ZNAMENÁ?

- **MEDZI BRATMI PROTESTANTMI** je dnes **teória o tzv. „Pravej katolíckej cirkvi“**, ktorá je **neviditeľná** a do ktorej patria „všetci spasení“ zo všetkých cirkví a denominácií na celom svete...
- **PRE APOŠTOLOV A ICH ŽIAKOV** ale Cirkev (ktorú **už od prvého storočia kresťania nazývajú „katolíckou“**) znamenala čosi viditeľné, hmatateľné, postavené na úrade apoštolov – a totožné s dnešnou Katolíckou Cirkvou, ako ju chápeme (zhodne s nimi) my...:

*„1. **Bud'te všetni jednotní s biskupom, jako Ježíš s Otcem a jako kněží s apoštolý. Mějte v úctě jáhny, jako máte v úctě Boží zákon. Kdo patříte k církvi, nečíte nic bez biskupa. Necht' je za pravou Eucharistií považována ta, již koná biskup a koho tím pověřil. 2. Kde biskup, tam at' je i lid, jako kde je Kristus, tam je i katolická⁸ církev. Bez svolení biskupa není dovoleno ani křtít ani konat hody lásky. Co on schválí, to je milé i Bohu a proto i pevné a jisté.**“ (Ignác Antiochijský, Smyrnianským, VIII,1n; 107 po Kr.)*

Tak ako dnes, je tvorená nie **JEDNOTLIVCAMI**, ale **DIECÉZAMI** (čiže „cirkvami“ na čele s biskupom):

„Boží církev ve Smyrně Boží církvi ve Filomeliu a všem církvím všude na světě (ve) svaté a katolické církve.“ (Umučenie Polykarpovo, asi 150 – 160 po Kr. – Polykarp sám bol umučený v roku 155 a bol žiakom apoštola Jána)

- **Keby ste Petrovi, alebo Pavlovi hovorili o „neviditeľnej cirkvi“ – vysmiali by Vás... ☺**

ZÁVER:

- Z nejakej „jednoty s biskupom“ si dnes už ťažkú hlavu nerobíme...
- Pritom **raná Cirkev chápala veci pomerne jasne** – pripadá mi to ako **„postupnosť vernosti a zodpovednosti“**:
 - **KRISTUS verný Otcovi** – ustanovil apoštolov a ich rukami biskupov, starších (kňazov, presbyterov) a diakonov.
 - **BISKUP verný Kristovi** – Je zodpovednosťou – ale aj darom a charizmou – **BISKUPA**, byť verným Kristovi. Za to sám osobne zodpovedá...

⁸ Je to historicky prvý výskyt označenia Cirkvi za „katolícku“ – a vzhľadom na napísanie v roku 107 po Kr. je pravdepodobné, že tento termín užívali kresťania už v 1. storočí...

- **KREŠŤAN verný CIRKVI** (= diecéze, **reprezentovanej biskupom**) – zodpovednosťou KREŠŤANA je byť verný KRISTOVI v rámci konkrétnej Cirkvi – čiže konkrétneho BISKUPA. To je jeho časť zodpovednosti: byť verný KRISTOVI v osobe konkrétneho BISKUPA (a je už vecou zodpovednosti biskupa, aby bol naozaj a naplno verný Kristovi...)
- **Toto je podstata slova „katolícky“ – čiže „jednotu tvoriaci“ – a to veľmi hlboko, konkrétne, nielen vnútorne, ale aj „navonok“!!! Pre raných kresťanov nie je „jednota“ a „katolicita“ vonkoncom nejaký vágny, prázdny pojem!**
- **V tomto zmysle jasne chápeme Ignácové slová** (nezabúdajme, že sa kresťanstvu „učil“ priamo od Jána apoštola!):

Proto jako doposud buďte zajedno s vůlí biskupa. Vaše kněžstvo hodné toho jména, hodné Boha žije totiž s biskupem v takové harmonii jako struny na kytarě. Vaše jednomyslnost a láskyplný soulad opěvuje Krista. Každý z vás se staň chórem a ve svorné jednotě zpívejte jedním hlasem píseň Bohu Otci skrze Ježíše Krista, aby vás jako údy jeho Syna vyslyšel a poznal vás podle vašich dobrých skutků. Je užitečné, abyste žili v bezúhonné jednotě, poněvadž tak budete ve všem pociťovat Boha. ... Kdo nepřichází do shromáždění, pohrdá jím a tím se již odsoudil. Je totiž napsáno: "Bůh se pyšným protiví." Snažme se tedy, abychom nejednali proti vůli biskupa a podříďme se mu jako Bohu. ... Je tedy jasné, že se musíme dívat na biskupa jako na samotného Pána. ... Kdo patříte k církvi, nečiňte nic bez biskupa. ... Je dobré ctít Boha i biskupa. Kdo ctí biskupa, toho ctí i Bůh. Kdo něco dělá bez vědomí biskupa, ten slouží ďáblu. ... Schází na scestí, kdo se domnívá, že je více než biskup. ... Poslouchejte biskupa, aby Bůh slyšel vás. Rád dám život za ty, kteří jsou zajedno s biskupem, kněžími a jáhny. Kéž je mi dopřáno, abych se s nimi sešel u Boha. ... Modlím se, aby vás stále posiloval náš Bůh Ježíš Kristus. Skrze něho setrvejte v jednotě s Bohem a biskupem. ... Žádá to čest Toho, který nás miluje, abyste biskupa poslouchali bez jakéhokoli pokrytectví, protože nikdo nepodvádí jen biskupa viditelného, nýbrž i neviditelného. Myslím tím ne člověka, nýbrž Boha, jenž vidí skryté věci. ... Nesmíte se křesťany pouze nazývat, nýbrž musíte jimi skutečně být. Někteří sice nazývají biskupa biskupem, avšak všechno dělají bez něho. ... Prosím vás, snažte se v Boží svornosti konat vše s vědomím biskupa, který zastupuje Boha, kněží, kteří zastupují sbor apoštolů, a s vědomím mně velmi milých jáhnů, kteří jsou pověřeni "službou Ježíše Krista, jenž před věky byl u Otce a na konci se zjevil. atď.

- **Kresťanstvo pre nás je však skôr vec „súkromná“ – a „príslušnosť k Cirkvi“ sa obmedzuje na katolícku omšu a prijatie katolíckych sviatostí... Inak si veríme (a žijeme) celkom liberálne, protestantsky ☺, občas úplne hereticky... ale v praxi veľmi NEKATOLÍCKY... ☹**
- **Asi by stálo za to vrátiť sa naspäť k chápaniu Cirkvi, aké malo spoločenstvo apoštolov a ich žiakov... Stačí si ešte raz prečítať Ignácové listy, napríklad... a vziať ich vážne... ☺**

V Cirkvi tak pokračuje „pohoršenie vtelenia“:

- Boh sa zjavil v KONKRÉTNOM HMOTNOM TELE na konkrétnom mieste a v konkrétnom čase.
- A teraz je zase prítomný v KONKRÉTNOM TELE CIRKVI.
- Nejestvuje nejaký „duchovný“ (= nehmotný, súkromný) vzťah jednoty s Bohom, v ktorom by sme mohli sami, doma, v obývačke, sa zjednocovať s Bohom po vzore meditujúceho jogína, či budhistu...
- Ježiš hovorí: „*Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.* (Mat 25:40 SSV)“
- Ježiš hovorí: „*Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?* (Act 22:7 SSV)“
- Nemôžeme obísť Krista, aby sme sa zjednotili s Kristom.
- **KRISTUS = CIRKEV**
- **CIRKEV = BISKUP**
- **Jednota s Kristom = veľmi konkrétna jednota s veľmi konkrétnou, viditeľnou a hmatateľnou Cirkvou = jednota s biskupom, pretože „Kde je biskup, tam je Cirkev“ (Sv. Ignác Antiochijský)**

Je zaujímavé, že podľa Ignáca je **viditeľný organizmus Cirkvi súčasne „potrubím“, ktorým prúdi milosť od Boha.**

Nakoniec, táto postupnosť je viditeľná aj v Biblii v dare Ducha Svätého:

- **Na Ježiša zostupuje Duch od Otca priamo pri Jeho krste:** „*Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočinul na ňom.* (Joh 1:32 SSV)“
- **Ježiš odovzdal Ducha Svätého apoštolom** („*Ked’ to povedal, dýchol na nich a hovoril im: "Prijmite Ducha Svätého.*“ (Joh 20:22 SSV)“) a ten na nich na Turice zostúpil: „*Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli.* ³ *I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden.* ⁴ *Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.* (Act 2:2-4 SSV)“
- **Ďalej sa ale Duch Svätý „širil“ cez vkladanie rúk apoštolov:** „*Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého,* ¹⁶ *lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša.* ¹⁷ *Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého.* (Act 8:15-17 SSV)“

Teda nie prostredníctvom nejakého „súkromného kanálu“ medzi človekom a Bohom, ale prostredníctvom Krista, prítomného v tele Cirkvi – reprezentovanej biskupom! – „tečie“ Božia milosť od Boha k ľuďom.

Ak teda nariekame, že sa Boh málo prejavuje v našom živote – možno by sme mali skontrolovať, či sme naozaj hlboko zjednotení s Cirkvou cez svojho biskupa...